

TÖÖINSPEKTSIOON

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

mari.kalbin@sm.ee

Teie: 29.05.2025 nr 1.2-2/38-1

Meie: 09.06.2025 nr 1.1-7/1143-1

Arvamus ravikindlustuse seaduse ning töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõule

Edastasite meile tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks ravikindlustuse seaduse ning töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu koos lisadega. Oleme edastatud eelnõu ja lisadokumendid läbi vaadanud ning teatame, et Tööinspeksioon jääb 05.05.2025 eelnõu väljatöötamiskavatsusele esitatud arvamuse (kiri nr 1.1-7/915-1) juurde.

Nimelt, Tööinspeksioon mõistab, et võimalust saada samaaegselt mitut hüvitist kasutatakse tihti ära lisasissetuleku saamiseks, kuid on ka mitmeid olukordi, kus ajutise töövõimetuse hüvitise saamise ajal on isikule oluline Töötukassas n-ö arvel olemine. Töötukassa pakub erinevaid teenuseid mh tervisepiiranguga inimestele, sh töövõime hindamist. Samuti näeme võimalikku vastuolu kui Töötukassas arvel olev isik peaks olema valmis tööd tegema ja aktiivselt tööd otsima, kuid tervise tõttu ta ei pruugi seda olla. Töötukassas arvele võtmine on terviseprobleemiga isikule siiski ainuke võimalus, et saada ravikindlustus ja kasutada muid teenuseid.

Seetõttu on tööme juba VTK-le antud tagasisides välja, et eelnõus oluline hinnata, kuidas on nende inimeste õigused kaitstud, kes vajavad tervise tõttu Töötukassa teenuseid, kuid pole veel otseselt valmis aktiivselt tööd otsima või tööle asumise ning kas planeeritud muudatusega on tagatud nimetatud sihtgruppide võrdne kohtlemine ja mõjud nende toimetulekule. Selgitasime, et sihtgruppi kuuluvad ka kutsehaiged, tööõnnetuses viga saanud inimesed, pikaajalise haiguse tõttu töösuhte lõpetanud isikud, kes võivad olla majanduslikult eriti raskes olukorras. Eriti kutsehaiguse puhul, arvestades Eestis toimivat hüvitamise süsteemi, kus isik saab hüvitist nõuda ainult kohtus ja kiire hüvitamise süsteem puudub, on ajutise töövõimetuse hüvitis ainuke riigipoolne hüvitis, mida kutsehaiguse diagnoosiga isik saab.

Lisaks juhtisime tähelepanu, et kokkuvõttes võib ajutise töövõimetuse hüvitise mittemaksmine töötuskindlustushüvitise või töötutoetuse saajale pikendada inimeste naasmist tööturule. See võib viia olukorrani, kus isikud on töövõimetuselehel senikaua, kuni hüvitist makstakse ja alles siis võtavad Töötukassas arvele ning saavad teenuseid, mis toetavad nende tööle naasmist. Kokkuvõttes ei pruugi see tuua riigile oodatud kokkuvõtteid, sest inimesed on pikemalt tööturult eemal.

Eelnõu kooskõlastustabelis paraku antud tagasisidega arvestatud ei ole ning Tööinspeksiooni hinnangul ei nähtu jätkuvalt seletuskirjast eeltoodud mõjude hindamist. Antud küsimuses ja mõjude adekvaatseks analüüsimiseks teeb Tööinspeksioon ettepaneku kaasata eelnõu kooskõlastusringidesse arvamuse andmiseks ka Eesti Kutsehaigete Liit.

Tööinspeksioon teatab, et toetab jätkuvalt muudatust, millega antakse töötajale võimalus haiguslehe ajal kergematel tingimustel tööle minna juba varem, kui täna kehtiva korra kohaselt 61. päevast (ehk 31. päevast). Sellise ettepaneku tegi Tööinspeksioon juba 2023. a ravikindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule (08.03.2023 kiri nr 1.1-7/239-3 ning 02.06.2023 kiri nr 1.1-7/1063-1), kuigi eelnõu kooskõlastustabelis nähtub, et Tööinspeksiooni tagasisidest on ekslikult aru saadud, s.t nagu Tööinspeksioon oleks teinud ettepaneku kõikidest piirangutest loobuda. Selgitame täiendavalt, et 61. päevast tööle minemise piirangu kaotamine ja haiguslehel oleva töötaja kergendatud tingimustel tööle lubamine juba 31. päevast omaks Tööinspeksiooni hinnangul majanduslikult positiivset mõju töötajatele, kes saaksid varem õiguse palgavahe hüvitisele, ja ka tööandjatele, kui töötaja viibib vähem töölt eemal. Näiteks luumurru korral saaks tavapäraselt istuvat tööd tegev töötaja ilmselt kaugtööna kodukontoris ülesandeid täita, kuid sellisel juhul ei olda

enamasti haiguslehel pikemalt kui 30-45 kalendripäeva.

Eelnõu teksti kohaselt täiendatakse RaKS § 55 lõikega 3¹ järgmises sõnastuses: „(3¹) Käesoleva seaduse § 51 lõike 1 punktis 4 sätestatud kindlustusjuhtumi puhul võrdub käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kalendripäeva keskmine tulu töölepingu seaduse § 29 lõike 8 alusel kehtestatud korra kohaselt arvutatud keskmise töötasu ja arvu 30 jagatisega. See ei tohi olla üle Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kuu töötasu alammäära ja arvu 30 jagatise.“

Nimetatud sätte osas seletuskirjas selgeid juhiseid ega näiteid ei leidunud ning eelnõu ja seletuskirja tekst ei ole Tööinspektsiooni hinnangul omavahel kooskõlas. Lisaks on vastuolulised viidatud sätte esimene ja teine lause.

Esimese lause kohaselt tuleb arvutada keskmine kalendripäevatasu TLS § 29 lg 8 alusel kehtestatud määru alusel ja saadud tulemus jagada 30-ga ning teine lause selgitab, et tulemus ei saa olla suurem, kui Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuutöötasu alammäär (2025. a 886 eurot) ja 30 jagatis. Esiteks ei saa TLS § 29 lg 8 alusel kehtestatud määru alusel arvutatud keskmine töötasu olla kunagi väiksem, kui töötasu alammäär (nt kui määru alusel arvutatud keskmine kuutasu on 2000 eurot, ning selle arvu 30-ga jagamisel saame keskmise kalendripäeva tasuks 66,67 eurot, siis Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuu töötasu alammäär jagamisel 30-ga saame tulemuseks 29,53 eurot). Teiseks ei saaks keskmine kalendripäevatasu viidatud sätte teise lause kohaselt ületada 29,53 eurot, sõltumata esimeses lauses tehtud arvutuse tulemusest, mis muudab esimese lause sisutühjaks. Kolmandaks ei saa määru alusel arvutatud keskmist töötasu jagada 30, sest arvutamise mehhanismid tulevad määrukest endast ning igas kalendrikuus ei ole 30 kalendripäeva (nii nagu igas kuus ei ole 168 kalendaarset töötundi) ja kolmandaks jääb selgusetuks, kas TLS § 29 lg 8 alusel kehtestatud määru alusel tuleb keskmine kuutasu arvutada keskmise kalendripäeva või keskmise tööpäevatasu alusel.

Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku RaKS § 55 lõike 3¹ sõnastuse muutmiseks ja seletuskirja täiendamiseks konkreetsete näidetega (arvutuskäikudega).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaire Saarep
Peadirektor

Kairit Kuusemaa
5596 3175, kairit.kuusemaa@ti.ee

austame
erinevusi

